

Predikan

3 advent 2018, årg. 2

Psalmer: 107, 697:6, 426 B, 423, 106

Pär-Magnus Möller

Djupt i människosläktet ligger en längtan efter den dag så allt skall bli helt. Den längtan tänker jag att Gud lagt i våra hjärtan för att vi alltid skall sök honom, längta efter honom. Jag tänker att den längtan är Guds ständiga knackning på vårt hjärtas dörr. Han står där och vill in till oss, vill trösta oss, vi ge oss hopp, vill hjälpa oss att stå ut.

Den dag då allt blir helt, fullkomnat, kallar vi himmelriket. Då blir allt som det skall vara – allting träder fram i förklarat ljus. Det onda förpassas bort från det goda och alla människor får avkläda sig förnedringens dräkt och klä sig i de festkläder som Gud har låtit sy upp till oss genom dopet och tron.

Himmelriket kommer en dag att framstå i all sin glans – men vi som kristna vet att det liksom redan nu tränger fram i världen. Det har det gjort sedan Johannes döparens dagar. Vi ser att något liksom är på gång – Guds rike är i görningen.

När Jesus föddes var det mycket tydligt. I det nyfödda barnet, som också var Gud, såg vi att himmelriket var här. Det var så Gud ville att vi skulle se honom; i utsatthet och fattigdom – så att han inte skulle tvinga sig på någon enda – så att vi inte skulle bli rädda för honom – så att vi kunde välja om vi ville ta emot honom som vår ledare – eller fortsätta gå i egen kraft.

Det vi lärde oss vid Jesu födelse om himmelriket är att det är väldigt annorlunda gentemot vad vi ofta föreställer oss. Himmelrikets kraft är inte järn och krut, inte styrka och muskler, inte position och ställning – utan ödmjukhetens tjänande, fattigdomen, utanförskapet... därför säger Jesus senare: *Saliga de som är fattiga, sörjer, är ödmjuka, de hugnande och törstande, de barmhärtiga, de renhjärtade, de som håller fred, de som förföljs för rättfärdighetens skull – saliga de!*

Vi människor har svårt att förstå att det är så här himmelriket ser ut – manifesterat i fattigdom och svaghet. Vi tänker så lätt i andra mänskliga bilder. Otaliga krig har brutit ut på grund av att man tänkt olika om vad himmelriket är. Katoliker och protestanter har stridit om formuleringar som resulterat i att otaliga människor mist livet... var och en menade sig har rätt bild av himmelen - bara som ett exempel. Det finns nämligen dem, säger Jesus, som försöker rycka till sig himmelriket med våld. Men de har inte förstått. Himmelriket är något

annat – något vi inte alltid kan se med ögonen, men som vi kan ana med trons blick.

Trons blick är de öppnade ögon för den andliga verkligheten vi får genom den helige Ande. Det är inte så att man ser saker på ett annat sätt – men man ser sammanhangen, linjerna, andemeningen. Det är med trons blick vi plötsligt kan få våra ögon öppnade för ett ord i bibeln, ett ord som vi kanske läst tusen gånger men just denna gång insåg vad det betydde – att det var ett ord rakt in i mitt liv, just nu. Det är med tron blick som man kan se mening i det lidande man genomgått eller tvingas genomgå – att Gud är där i lidandet också. Sådant ser vi med trons blick.

Det är också med trons blick vi kan se vad som är rättfärdigt och orättfärdigt och så våga handla efter våra hjärtan och inte efter det som andra säger är rätt. Trons blick gör att vi har rätt fokus på våra liv och blir mindre rädda.

Profeterna, såsom Johannes, hade en sådan blick. Han var också mindre rädd. Han sa så som han såg att det var – och det väckte både ilska och glädje. Det kostade honom livet – så gratis var det inte – men han befriade många till insikt om vem de var och vem Gud var och han varnade andra.

Profetens uppgift är inte att sia om framtiden utan just att berätta om vad de ser att Gud gör och vill just nu. Problemet som profeten möter är ofta just oviljan att möta verkligheten som den är. Profetens uppgift är mycket svår: Hur hjälper man människor att se verkligheten utan att de blir så arga att de helt stänger av.

Jesus reflekterar över det problemet i dagens evangelietext: *Ni är som barn som sitter på torget, besvikna på att de andra inte vill göra som ni vill. Ni har inte blivit vuxna nog att inse att man måste se på tillvaron från olika håll. Och ni har inte sett profeternas perspektiv än – ni är inte mogna till det.*

Så ger han exemplet: Johannes kom och han lever ett asketiskt liv, då ser ni bara hans karghet och klagar på den – men är samtidigt blinda för vad han gör och säger. Då kommer människosonen – han lever som alla andra, men då är inte heller han vad ni väntar er och ni bara ser att han umgås med dem som ni inte tycker passar att han umgås med, men ni ser inte att det är Gud som är mitt ibland er – ingenting duger för er, det är fel på alla andra, det är bara ni som är perfekta - Väx upp!

För att lyssna in himmelriket på jorden behövs en finkänslighet som bara trons blick kan ge – som bara den helige Ande kan ge. Det är därför Jesus är så angelägen om att vi inte skall döma – för vi ser ofta inte helheten – vi ser inte vad som är himmelrike och vad som är den här förgängliga världen. Vi är så ofta förblindade.

Så var det på Jesu tid – och så är det än i dag. Vi har fortfarande svårt att se himmelriket. Vi har ofta föreställningar om det som förblindar oss för hur det verkligen är.

Är man t.ex. en konservativ typ så tänker man ofta att det gamla och traditionella är ett tecken på Guds rike – på 1300-talet sa man... därför är det riktigt... Är man en mer radikal typ säger man att det är allt det förändrade som är ett tecken på Guds Andes friskhets vind över världen.

Men om man är konservativ eller radikal som kristna spelar ingen som helst roll – sanningen ligger inte i det konservativa eller i det radikala – den ligger i kärleken, i ödmjukheten, i friheten, i självutgivandet, i överlåtelsen. Därför kan profetens ord svida lika mycket hos den konservative som hos den radikale kristne – och båda kan bli lika arga och ta lika mycket avstånd. För när himmelriket uppenbaras, tränger fram, i den här världen utmanar det oss alla, utan undantag. Det utmanar oss inte som kristna utan som människor.

Det är lätt att vi fastnar i olika kyrkliga traditioner och tänker att det är just så här som det kristna livet skall gestalta sig. Det är inte så längesedan man i vissa kyrkliga traditioner inte skulle äta mat på vissa dagar, inte gå på bio, inte dansa, inte gör det ena efter det andra. Bara några år senare tycker vi det verkar konstigt att man överhuvudtaget kunde tänka så. Men saken är ju den att kristen tro i slutändan inte är olika moraliska ställningstaganden eller olika kulturella yttringar – kristen tro handlar om att vi skall bli fullt ut hela människor – och då blir vi också lika Gud som själv blivit människa för vår skull. Den kallelsen utmanar oss alla oberoende på vilken kyrklig tradition vi tillhör.

Barnen på torget ropar: *vi har ju sagt att ni skall göra si eller så för att kalla er kristna, ni är dåliga kristna om ni inte gör precis som vi säger.* De vuxna har istället insett att kristen tro är något så mycket djupare och mer radikalt än kulturella yttringar, och att det enda sättet man kan möta en annan broder eller syster på är med ödmjukhet. Där i ödmjukheten kommer man att se att himmelriket finns hos var och en som lever i gemenskap med Jesus – och att var och en som lever med Jesus är ett vittnesbörd om riket som kommer – var och en bereder väg för herren på sitt sätt. Det gäller bara att lyssna efter den profetiska rösten, både då den tröstar och då den smärtar – och framför allt då den kommer från en människa som ser världen från ett helt annat perspektiv än ditt.

Vishetens gärningar har gett visheten rätt, säger Jesus. Vi skall se på frukten... bereder personen väg för Herren in andra människors liv eller inte... bereder mitt liv väg för Herren in i andra människors liv – eller inte. Det är en utmanade fråga!

